

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ
MEKTEPKE SHEKEMGI HÁM MEKTEP BILIMLENDIRIW MINISTRIGI

2026-2027-OQÍW JÍLÍDA QÁNIGELESTIRILGEN BILIMLENDIRIW
MÁKEMELERI AGENTLIGI QURAMÍDAĞÍ I.YUSUPOV ATÍDAĞÍ
DÓRETIWSHILIK MEKTEBINIŃ 9-KLASÍNA QABÍLLAW IMTIXANI
USHÍN ANA TILI HÁM ÁDEBIYATÍ PÁNINEN
TEST SPECIFIKACIYASI

Tashkent – 2026

2026-2027-OQÍW JÍLÍNDÁ QÁNIGELESTIRILGEN BILIMLENDIRIW MÁKEMELERI AGENTLIGI QURAMÍNDÁGÍ I.YUSUPOV ATÍNDÁGÍ DÓRETIWSHILIK MEKTEBINÍŇ 9-KLASÍNA QABÍLLAW IMTIXANÍ USHÍN ANA TILI HÁM ÁDEBIYATÍ PÁNINEN TEST SPECIFIKACIYASI

Bul specificaciya qánigelestirilgen bilimlendiriw mákemeleri agentligi quramındaǵı I.Yusupov atındaǵı dóretiwshilik mektebiniń 9-klasına oqıwǵa qabıllaw boyınsha hújjet tapsırǵan talabanlardıń ana tili hám ádebiyat páninen bilim, kónlikpe hám kompetenciyalardı bahalawda paydalanılatuǵın test tapsırmalarınıń mazmunı, dúzilisi, túri, forması, bahalaw kriteriyası hám ótkeriliw tártibine qoyılǵan talaplardı sáwlelendiredi.

I. Ulıwmalıq principler

Bahalaw maqseti – talaban oqıwshılardıń ana tili hám ádebiyatı pánlerinen bilim, kónlikpe hám kompetenciyaların ámeldegi baǵdarlamalarda belgilengen oqıw maqsetleri tiykarında kompleksli bahalaw. Usı bahalaw nátiyjeleri tiykarında qánigelestirilgen bilimlendiriw mákemeleri agentligi quramındaǵı I.Yusupov atındaǵı dóretiwshilik mektebiniń 9-klasına qabıllaw boyınsha qararlar tiykarlanǵan (valid) bolıwın támiyinlew maqsetinde bahalawda validlik, isenimlilik, ádalat hám ashıq-áshkaralıq principlerine boysınılıwı támiyinlenedi.

II. Normativlik tiykarlar

1. Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabinetiniń 2023-jıl 27-maydaǵı “Prezident, dóretiwshilik, qánigelestirilgen mektep hám mektep-internatlarına oqıwshılardı tańlap alıw hám qabıllaw tártibine tiyisli normativlik-huqıqıy hújjetlerdi tastıyıqlaw haqqında”ǵı 214-sanlı qararı.

2. Ana tili hám ádebiyatı pánlerinen ulıwma orta bilimlendiriwdiń 7–8-klaslar ushın ámeldegi oqıw baǵdarlaması.

III. Bahalaw dúzilisi hám ajratılǵan waqıt

Qánigelestirilgen bilimlendiriw mákemeleri agentligi quramındaǵı I.Yusupov atındaǵı dóretiwshilik mektebiniń 9-klasına oqıwǵa qabıllaw sınaǵında oqıwshılardıń ana tili hám ádebiyatı pánin biliw dárejesin anıqlaw ushın jámi **20** jabıq test tapsırması usınıladı. Tapsırmalardı orınlaw ushın **40 minut** waqıt berilgen. Bunda jabıq test tapsırmalarınan (*bir durıs juwaptı talap etetuǵın test tapsırmaları (J1), sáykeslendiriwdi talap etetuǵın test tapsırmaları (J2) hám izbe-izlikti talap etetuǵın test tapsırmaları (J3)*) paydalanıladı. Test tapsırmalarınıń mazmun tarawı, bahalanatuǵın bilim, kónlikpe hám kompetenciyalar boyınsha bólistiriliwi tómendegi tablicada sáwlelengen:

Mazmun tarawı	Soraw tártip nomeri	Bilim, kónlikpe hám kompetenciýalar	Tapsırma túri	Kognitiv dárejesi	Ball
1. Ana tili (1-12 sorawlar) 12 soraw					
Orfoepiya hám orfografiya	1	Orfoepiya hám orfografiyadaǵı qarama-qarsılıqlardı anıqlay alıw.	J1	B	1.9 ball
	2	Dawıslı hám dawıssızlar únlesliginde sózlerdi qalıplestire alıw.	J1	Q	1.9 ball
	3	Imla qaǵıydaları tiykarında qospa sózlerdi durıs jaza alıw.	J1	B	1.9 ball
Leksikologiya	4	Sózlik quramınıń bayıw jolların ańlaw	J1	Q	1.9 ball
	5	Sinonim, antonim, omonimlerdi jasay alıw	J2	Q	1.9 ball
	6	Dialektlik sózlerdi orınlı paydalanıw.	J2	Q	1.9 ball
Sóz shaqapları	7	Sózlerdi mánili bóleklerge ajratıw. Túbir hám dórendi sózlerdi ajırata alıw.	J1	Q	1.9 ball
	8	Mánili sóz shaqapların tekst quramınan anıqlay alıw.	J1	Q	1.9 ball
Sintaksis	9	Sintaksislik birliklerdi durıs qollana alıw	J1	Q	1.9 ball
Irkilis belgileri	10	Gáplerde irkilis belgilerinen orınlı paydalanıw.	J1	B	1.9 ball
Tekstti túsiniw	11	Tekst mazmunına sáykes tema tańlaw.	J1	P	1.9 ball
	12	Tekst mazmunına tiyisli tiykarǵı pikirdi anıqlaw.	J1	P	1.9 ball
2. Ádebiyat (13-20 sorawlar) 8 soraw					
Hikmetli dúrdanalar	13	Ádebiyat teoriyasınan berilgen maǵlıwmatlardı túsiniw	J1	B	1.9 ball
	14	Dástanlardıń mazmunın túsiniw	J3	Q	1.9 ball
	15	Danalıq úlgileri, qaraqalpaq hám jáhán ádebiyatı dúrdanalarınıń mazmunı boyınsha shıǵarılǵan durıs juwmaqtı anıqlaw	J1	P	1.9 ball
Jáhán ádebiyatı	16	Jáhán ádebiyatı wákılleriniń dóretiwshiliginen keltirilgen úlgilerdi túsiniw.	J1	Q	1.9 ball
	17	Bas hám ekinshi dárejeli personajlardıń xarakterlik ózgesheliklerin salıstırıw.	J1	Q	1.9 ball
Milliy miyras	18	Qaraqalpaq prozası úlgilerin, bas hám ekinshi dárejeli personajlardıń xarakterlik ózgesheliklerin talqılay alıw.	J1	P	1.9 ball
	19	Qaraqalpaq poeziyası úzindilerin talqılay alıw.	J1	P	1.9 ball
	20	Qaraqalpaq klassik ádebiyatı wákılleri dóretiwshiliginen keltirilgen úzindiler mazmunı boyınsha shıǵarılǵan durıs juwmaqtı anıqlaw.	J1	P	1.9 ball

IV. Kognitiv kónlikpeler hám bahalaw kriteriyası

Tapsırmalar ushın belgilengen ballar olardıń quramalılıq dárejesin, orınlawda talap etiletuǵın bilim, kónlikpe hám logikalıq pikirlew muǵdarın esapqa alǵan halda belgilengen.

Test tapsırmalarınń kognitiv kónlikpeler hám bahalaw kriteriyası boyınsha bólistiriliwi tómendegi tablicada sáwlelengen:

Kognitiv dáreje	Túsindirme	Testler samı	Jámi
Biliw	Reproduktiv dárejedegi tapsırmaların mazmunı oqıwshılar tárepinen oqıw materialı qayta islenbesten, olardıń este saqlaw qábiletin anıqlawshı, pánge tiyisli teoriyalıq maǵlıwmatlar, atamalar, qaǵıydalar, túsiniqlerdi eslep qalıw, olardıń mazmunı, maqseti hám qollanılıwın túsiniwge qaratılǵan.	4	7.6
Qollanıw	Produktiv oqıw tapsırmalar oqıwshılar tárepinen úyrenilgen qaǵıydalardı tanıs jaǵdaylarda qollanıwdı talap etedi. Bul tapsırmalarda oqıwshılar berilgen maǵlıwmatlar tiykarında bilim, túsiniqler hám jaǵdaylardı jańa (tanıs emes) kontekstlerde qollanadı.	4	7.6
	Produktiv oqıw tapsırmalar oqıwshılar tárepinen úyrenilgen qaǵıydalardı tanıs jaǵdaylarda qollanıw, uqsas jaǵdaylarda ajırata alıw, salıstırıw, mashqalalı jaǵdaylardı anıqlawdı talap etedi. Usı tapsırmalarda oqıwshılar berilgen maǵlıwmatlardı jańa (tanıs emes) kontekstlerde qollanadı.	6	11.4
Pikirley alıw	Intellektual dárejedegi tapsırmalar ózlestirilgen bilim hám kónlikpelerdi tanıs emes jaǵdaylarda qollanıw, faktler, dáliller, pikirlerdi salıstırıw, talqılaw, boljaw hám juwmaq(lar) shıǵarıwdı talap etedi.	6	11.4

Test tapsırmaları ulıwma **38 ball** menen bahalanadı. Test tapsırmalarında juwap variantlarınıń tek birewi tańlanadı, eki hám onnan artıq tańlangan juwaplar ushın ball berilmeydi.

V. Imtixan tártibi

Qadaǵan etilgen qurallar: imtixan waqtında mobil telefon, aqıllı saat, planshet yaki esletpelerden paydalanıw qatań qadaǵan etiledi.

Tártip hám intizam: nusqa kóshiriw, járdem soraw yaki járdem beriw, imtixan dawamında sóylesiw, ruqsatsız shıǵıw sıyaqlı jaǵdaylar qadaǵan etiledi.

Baqlawshı qaǵıyda buzılıwın anıqlaǵanda, akt dúzip, tınlawshını testten shetlestiredi hám nátiyjesi biykarlanadı.

VI. Usınıs etiletuğın tiykargı ádebiyatlar

1. M.Dáwletov, Z.Ismaylova, Z.Kazimbetova. 7-klass Ana tili. – Tashkent: Respublikalıq bilimlendiriw orayı, 2022.

2. R.Niyetova, I.Mámbetov, G.Jaqsimova. Ádebiyat. 7-klass – Tashkent: Respublika bilimlendiriw orayı, 2022.

3. Z.M.Kazimbetova, K.N.Atamuratova, G.J.Uzakbaeva, K.Sh.Jiemuratova, A.A.Seytmuratova. 8-klass Qaraqalpaq tili. – Ğafur Ğulam atındağı baspa-poligrafiyalıq dóretiwshilik úyi, 2025.

4. K.Palimbetov, S.Kadirimbetova, R.Niyetova, D.Nurseytov. Ádebiyat 8-klass – Ğafur Ğulam atındağı baspa-poligrafiyalıq dóretiwshilik úyi, 2025.